

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félvre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyen-
ként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőség-
hez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyv-
nyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek
küldendők.

A leendő királyné.

(„P. C.“) Ha van törvényjavaslat, mely vitákra, egymástól eltérő, vagy egymással ellenkező nézetek kifejezésére okot nem ad, sem a bizottságban, sokkal kevésbé a parlamentben ennek ünnepélyes nyilvánosságával, úgy bizonynyal ilyen a trónörökös házasságáról szóló törvényjavaslat. Nem csupán azért, mert különben is csak egy tényt konstatál a javaslat, olyan tényt, mely sem gyakorlatilag, sem elvileg nem befolyásolja Magyarország közavagy magánjogát, hanem oly tényt is, mely által az a kegyelet, mélyen bensőséges felfogás, melyet a magyar a házasság lényegéről mindenkoron ápol, mintegy szabályt adólag a társadalom legmagasabb rétegeibe felhatott. Egészen a magyar felfogás értelmében, mely szerint a királyi koronában annyi nemesség van, hogy a király bármely leányt a népből, ha törvényes nejevé emeli föl a majestas — a méltóságának is részesévé teszi — a rangegyenlőség tehát épp úgy, mintapolgári származásuak házasságánál a házasságkötés törvényes ténye által bekövetkezik, — a király neje és királynővé lesz abban a pillanatban, melyben a trónörökös a trónra lép. E pillanattól kezdve élvezi azt a hódoló tiszteletet az egész országban, mely őt, mint Magyarország legmagasabb állású asszonyát megilleti, a ragaszkodáson kívül, melylyel a monarchikus lelkesedéssel tett magyar uralko-

dójának hitvese iránt viseltetik, részese lesz a benső szeretet ama teljességének is melyet személyes működése, gyöngéd behatolása által a nemzet gondolkodásába és érzelmébe, felkelteni szíven visel.

De a törvényjavaslatban „morganatikus” házasságáról, nem egyenlő származásnak házasságáról van szó. Ez igaz, de mi köze ennek a dolog lényegéhez? Éppen semmi. Nem egyenrangú házasságról itt csak annyiban van szó, amennyiben a magyar trónöröklési jog érintetik. Ezt a trónöröklési jogot pedig a reánk nézve százhetvenhét év óta érvényben levő *pragmatica sanctio* úgy rendezi, hogy a magyar trónra csak osztrák főherceg bir igényjogosultsággal a pontosan megjelölt rokonsági sorrenden belül. Osztrák főhercegül pedig csak az a habsburgi ivadék ismertetik el, a ki egyenrangú, katolikus házasságból származik. Csak az ilyen ivadék felel meg a trónöröklés törvényes előfeltételeinek. Miután pedig Ferencz Ferdinánd főhercegnek Chotek grófnővel kötött házasságából osztrák főhercegek, tehát a trónra jogosult gyermekek nem származhatnak, a törvényjavaslatban, éppen hogy a *pragmatica sanctio*ban megállapított trónöröklési rend minden helytelen magyarozattól megóvásáért, említés tételük a nem egyenrangú házasság jellemző mozzanatáról. Ez szigorúan a *pragmatica sanctio* értelmében történt, amely pedig magyar közjog és azt

csak nem mondhatja senki, hogy a magyar közjog ellenmondásban van a magyar közjoggal. Ez nemcsak formailag nem jogász, hanem tárgyilag is logikátlan. Ha ama paktum szerkesztés által a magyar közjogot csak legesekélyebb esorba fenyegette volna, alkotmányunk legfőbb öre, mintaszerűen alkotmányos királyunk ilyen paktumot meg nem engedett volna és Széll Kálmán, aki első sorban tántoríthatatlan hazafi, nem nyújtotta volna ügyes kezét a felmerült nehézségek elhárításához. A törvényjavaslat az adott esetre nézve közvetlen kifolyása a *pragmatica sanctio*nak, melynek integritásához minden részben mi magyarok már azért is ragaszkodunk, hogy minden eseménnyel szemben minden más oldalról is éríthetlenné, szentek szentjének tartassék.

Leginkább ellene van pedig a politikai *raison*, hogy az amugy is felette gondosan fogalmazott javaslaton bármit is kifogásoljanak. Hisz realizálható következmény arra vonatkozólag, ami bekövetkezett, vagy arra, minek, míg a *pragmatica sanctio* fennáll, mint magyar közjognak a trónöröklésre nézve érvénnyel kell bírnia, nem lehet az eredmény.

Mi lenne még itt bőven megvitatni való? Senkinek sem lehet szándéka a trónörökös és az ő esküvel adott szava közé tolakodni, mert minden jó magyar úgy akarja, hogy királyának esküvel megerősített szavában minden viszonyok közt

TÁRGZA.

A nő.

— Fővárosi életkép. —

Kényelemmel berendezett boudoir. Idus a férj által annyira dédelgetett, imádott szép asszony csábitó pongyolában rendezgeti haját; meg van elégedve magával, ma jó napja van. Korán feküdt, hogy egy jól átaludt éjszaka után, a mai napra viruló szép legyen.

Meglátszik rajta, hogy vár valakit és hogy ez a valaki nem a szerelmes férj, a ki tegnap reggel utazott el nehéz, fárasztó utra, tagosítani, mérni, veszekedni a birtokosokkal. Perzseltetni magát a naphevetől, lüktető főfájással térni nyugalomra, fáradtságtól, minden tagjában, melyet azonban nem érez, most vele van egy kép, egy bájos, egy imádott, büszkes és jó: feleségnek a képe. Képzletben átöleli és nem érzi a kemény, rozoga fekhelyet.

A szép asszony tehát nyugodt lehet, nem kell meglepetéstől tartania, elég távol van a férje és elég érzékenyen vett tőle bucsút...

... A majom, hogy könnyezett, a mikor ő oly végtelen szomorúsággal csókolta meg, még szomorubb-
nak sikerült látszania, mint más alkalommal, amikor ilyen kiküldetésbe szokott elutazni. ... Haha ha milyen ostoba is egy ilyen szerelmes férj!!

Csókolom a kezét — jókor jövök — mi vidítja fel szép asszony? ... Tudja, nevetnem kellugy mu-

lattet — milyen pompásan sikerült a tegnapi bucsuzásom.

Higye el Miklós meg van győződve, hogy halálosan szerelmes vagyok belé még most is, úgy, mint házasságunk első hónapjaiban, pedig mennyire csalódik

Akkor is inkább csak amolyan hála féltét éreztem iránta, hogy felszabadított az írógép mellől, a szegényes otthonból és ... de minek beszélem magának ezt, hiszen jól tudja — látja, ha maga gazdagabb lett volna, a maga felesége lennék — de így maga megmaradt udvarlónak, ő meg jó férjnek ... ha ha ha ugye jobb is így?

Igazán jó kedvem van, — de hát miért nem nevet maga is, hát nem elég mulattató ez? ...

Az udvarló szép szálas férfi, egy pillanatra mint ha átérezte volna mindkettőjük nyomorultságát, megvetően nézett erre a lelketlen gyönyörű teremtésre, akihez már évek óta fűzte az az érzéki szerelem, mely mámorba ejtő, ha közelében volt, de arra, hogy feleségül vegye, nem gondolt soha és épen nem érzett fájdalmat, a mikor tudtára adta az akkor még gépiró kisasszony, hogy férjhez fog menni egy jó módu mérnökhez, aki már nem fiatal, nem is szép — de szerelmes ő belé, jó módot biztosít neki. A kettőjük közötti viszonyt miért ne folytathatnák ügyesen — hiszen nem fogja megtudni — sokat utazik ... aztán milyen egyszerű is lesz mikor a szépen berendezett lakásban zavartalanul fogadhatja őt ...

Egyszerre azonban heves esengetés hallatszott;

a szobaleány rémülten jelenti, hogy: megjött a tekintetes ur. Nem volt sok idő a gondolkodásra de a szép asszonynak nem is volt sok időre szükség. Abban a pillanatban át villant agyán terve és a megdermedt férfinak majdnem nyugodtan mondta: Ne veszítse el a fejét, most a fivérem lesz majd és viselkedésében alkalmazkodjék ő hozzá ...

Ezzel kisietett férjét fogadni és nem látszott rajta egyéb, mint a határtalan öröm. Csókok, ölelések között kérdte meg tőle; miért e hirtelen visszatérés?

A boldog férj elbeszélte gyorsan, visszahívták sürgősen. De, hogy vagy te, miért vagy ilyen szép, édes hűséges kis feleségem? ... Őh én olyan boldog vagyok — hadarta az asszony — egyik örömből a másikba esem — ezelőtt egy órával érkezett ide hozzánk fivérem ... Fivéred? — kérdi csodálkozva a férj — hát van neked fivéred? ... Igen volt, azaz van, de jöjj csak és nézd meg, majd elbeszélem aztán miért nem tudtál eddig felőle.

Eközben beértek ... Az udvarló nagy zavarban nem tudta hogyan viselkedjék, mikor a férj barátságosan közeledett feléje ... Őn fivére nőnek és én ezt nem tudtam, beszélje el miért, hol volt, hogyan került ide?

— A férfi végtelen zavarban tördelte: ... Igen ... utaztam ... el kell mennem ... épen készülődtem a mikor Ön jött ...

De bizony nem fog elmenni, itt marad — utazott — nálunk pihenni fog ... de beszéljenek ...

megbizhassák. Az egyetlen eredmény csak az lenne, hogy keserű érzelmeket keltenének uralkodócsaládunkban és ezt loyális alattvaló nem teheti politikai becsvágya céljává. Ezért már a politikai tapintat is, melynek már sok, reánk nézve áldásossá vált próbáját adtuk, arra indít, hogy a törvényjavaslatot minden hosszabb vita nélkül intézzék el, mint néma, és éppen ezért felette ékesen szóló hódolatot szerezett királyunk nemesszívűségéért.

Az új kancellár és Ausztria Magyarországa.

Hohenlohe Klodvig hg., Németország birodalmi kancellárja, a német és porosz ügyeknek Vilmos császár után legfőbb irányítója, megvált előkelő és felelősségteljes állásától. A 81 éves aggasztán helyét átengedi az 50 éves Bülow grófnak, aki három év óta a külügyek irányítására birt legnagyobbfelbolyással.

Az aggasztán diplomata nem fedezheti nevével azt a politikát, melynek inaugurálására és végrehajtására Vilmos császár fiatalos hűvvel, tettvégyának és ambíciójának egész teljével vállalkozott.

A Hohenzollernnek és Németország politikája fordulóponthoz jutott. Céljait, törekvéseit nem elégíti ki többé a birodalmi politika, gondolataik, vágyaik magasabban szárnyalnak a világpolitika határa felé. Az előregedett Hohenlohe herceg élete alkonyán nem mert ily messze, bizonytalan utra indulni. A német császár tehát bucsút vett tőle s új fiatal utitárs után nézett, ki, miként ő maga is, a kor gyermeke, kinek izmai aczélból valók, ki elszántan s a siker iránti bizalommal kész nekiindulni a bizonytalan és veszedelmes, de siker esetén dicsőséges és gazdagon jutalmazó utra.

Bülow hierarchikus emlékedése nem okozott meglepetést sem barátai, sem ellenfelei körében, mert Hohenlohe herceg visszalépése már két-három év óta kísértett, a a kínai válság kitörése pedig valósággal megérlette ezt az eseményt.

A boxer mozgalom elmérgesedése s a nagy-mémvü exponálás, melylyel Vilmos császár a kínai bonyodalmat megközelítette, nyilvánvalóvá tette, hogy a birodalmi ügyek és a birodalmi tekintetek

látom, savarban van, talán holmi ifjúkori kaland — talán valami szép asszony?

Az asszony, a kigyó oda ült a gyanutlan szegény férj ölébe és gyöngy fogait villogtatva hamarosan kigondolt egy mesét, szepet ártatlant — még nevetni is lehetett rajta.

Tíz hónappal később. Népes fővárosi utca, az előtérben nagy kórház, nem messze innen egy elterjedt hírlap kiadóhivatala látszik. A kórházból megtört, korán vénült nő alak, vánszorog, fáradtan tekint a közeli kiadóhivatal épületére. Azt tanácsolták neki: kérjen itt valami munkát, mely megmenti egyelőre az éhhaláltól vagy öngyilkosságtól.

Nagy alázattal betér a házba és mivel olyan igen szánalomra méltóan könyörög, adnak neki egy csomó ujságot, de nem szívesen, mert ki bizna a mai világban egy ilyen nyomorult külseű teremtsében...

Tíz hónap nem sok idő a bírának az ítélet hozatalra, de elég a soranak, hogy ítéletet hozzon és végre is hajtsa azokon, akik rá szolgálnak erre...

A mese régi, kopott... de mindig új marad: Volt egyszer egy szép asszony — megcsalta az ő becsületes, szerető urát. A férj a derék, becsületes ember úgy ítélte, hogy mindaketten haljanak meg, — a harmadik, az elment, elég nagy a világ... — de a sors az igazságos bíró csak neki adta meg ezt. A nő beteg lett, nagy beteg kórházba került, szép haja kihullott, telt arca beesett és rut ráncok képződtek ott, hol még csak nem régen üde rózsák virultak. Egész alakja, kora vén, megtörött.

Felismerhetetlen „Idus a férj által annyira dodelgetett imádott szép asszony“... alig hallgatóan mondja:

„Esti ujságot tessék.“

Hespelné.

hátterbe szorultak és hogy a császári politika irányítására hosszú időig csakis a külügyi, illetőleg a tengerentúli érdekek lesznek irányadók. Hohenlohe herceg pozíciója pedig éppen a belügyekben és a kontinentális politika talaján nyugodott. A belügyekben, mint bajor ember és jó katolikus kitűnő viszonyt tartott fenn a katolikus ezentrummal, jóllehet régi és tántoríthatlan híve volt a liberális-musnak.

E liberális gondolkodásának köszönhető, hogy gátat vetett az agráriusok és a konzervatív reakciónárius törekvéseinek. De, habár a gazdasági kérdésekben erősen támogatta a szabadelvű és merkantilis irányt, politikailag távol tartotta magát a szabadelvűek és a haladó pártiak túlzó követeléseitől. Ügyes taktikájával nem annyira a szabadelvűek, mint inkább a ezentrumpártiak támogatásával valósította meg szabadelvű gazdasági politikáját. A csatornajavaslatot és a flottagyarápítást ő vitte dűlőre s a hálás császár bizonyára most sem vált volna még meg öreg barátjától ennek agg koradaczára, ha történelmi jelentőségű események közlegése nem győzték volna meg a császárt arról, hogy világpolitikai eszméinek a megvalósításához fiatal erő, ambíciózus és a veszedelmektől vissza nem riadó politikusra van szükség. Bülow előléptetésének, és Hohenlohe visszalépésének ime ezek az okai.

S most, hogy ismerjük e látszólag nagyon természetesen, de várható következményeiben nagyfontosságú eseménynek az okait, okvetlenül fölmerül a kérdés, mik lesznek a következményei ennek az eseménynek úgy a bel-, mint a külpolitika szempontjából? Bennünket a külpolitika irányzata érdekel első sorban, annál is inkább, mivel, fentebb említettük, a belpolitikai kérdések előreláthatólag háttérbe fognak szorulni.

A mely állam világpolitikát csinál, az időnkint kénytelen pihentetni a belügyi dolgokat. Anglia története erre is számtalan példával szolgál, sőt látjuk most is, hogy az imperialisztikus politika kedvéért az angol közvélemény újból többséget adott az unionista tory-kormánynak, jóllehet alig van ország, mely a belügyi reformokra jobban rászorult volna, mint éppen Anglia. Ellehetünk tehát készülni arra, hogy most a belpolitikai problémák Németországban is háttérbe fognak szorulni a külpolitika követelményei előtt.

Amennyiben azonban a belügyi kérdések mégis felszínen maradnának, a mi a belkormányzat vezérlő motívumait illeti (erre a föltevésre Bülow gróf eddigi működése jogosít föl bennünket), azt kell hinnünk, hogy a reakciónárius eszmék még kevésbé fogják befolyásolni Németország belpolitikáját, mint Hohenlohe hg. alatt, már csak azért is, mert akkor, midőn egy állam hódító utra indul, midőn erőt gyűjt a legnehezebb, küzdelemhez szakítani kell az olyan politikával, mely a belső erők lenyűgözését tűzi ki célul, mert csak az összes nemzeti erők felszabadításával és harczbavitelével valószítható meg a világpolitikában rejlő nagy eszme. Kereskedelmi hódításokon alapuló világuratom reakciónárius gazdasági politikával fenn nem tartható, a mi tekintettel a közelebb lejáró kereskedelmi szerződésekre, ránc nézve is nagyjelentőségű dolog.

A belügyi és gazdasági politika szempontjából tehát megnyugvással és bizalommal fogadjuk a kancellárvaltozással előállott helyzetet. Nem úgy azonban a külpolitika tekintetéből. Meg vagyunk ugyan győződve róla, hogy Bülow gróf épp oly híve a hármasszövetség politikájának, mint Hohenlohe, sőt azt lehetne mondani, hogy tekintettel azokra a jelentős magánérdekekre, melyeket Hohenlohe hercegnak, mint orosz nagybirtokosnak Oroszország tekintetében szem előtt kellett tartani, arra lehet számítani, hogy Bülow alatt az orosz-német barátság csökkentése árán is hű fog maradni Németország Ausztria-Magyarország és Olaszország szövetségéhez.

S mégis s mindazonáltal attól tartunk, hogy a jövőben a hármasszövetség már nem lesz oly becses sem ránc nézve, sem Németországra nézve, mint volt a múltban, mivel a világhatalomért való versengés egészen eltérítette a német birodalmi politikát attól a pályától, melyben eddig forgott.

Németországnak eddigelé ugyanis csak területiális érdekei voltak, a hármasszövetség létesülésé-

nek a frankfurti szerződés respektáltatása, a német birodalom területi épségének a biztosítása, Elzász-Lotharingia birtoklásának az állandósítása volt az alapeszméje, már t. i. Németország részéről. Mindezek a nagy érdekek ma teljesen biztosítva látszanak s így Németország elérkezettnek látja az időt, távolabb fekvő célok elérésére.

Németország beállott a gyarmatszerző államok sorába, Afrikában, Polynéziában és Ázsiában ott lobog a német zászló sőt Kínában Valdersee kiküldetésével éppenséggel a vezérszerepre válik. S Valdersee gróf kiküldetése csak előhírnöke volt Bülow gróf kancellárrá való kinevezetésének.

Összegezve az elmondottakat, tényként állíthatjuk, hogy Bülow gróf kinevezetésével a belpolitika és a szorosabb értelemben vett birodalmi politika háttérbe szorításával aktuálisá lett a német világpolitika korszakos problémája és ezzel együtt aktuálisá lett az a kérdés is, vajjon a változott célok daczára még mindig kívánatos és lehetséges Ausztria-Magyarországra nézve a Németországgal való szövetség? Mert azt senki sem tagadja, hogy az a Németország, melylyel ismételve kötöttünk dacz- és védelmi szövetséget, ma már nem létezik, azaz, hogy ennek a birodalomnak céljai, törekvései és érdekei nagyon megváltoztak és teljesen átalakultak a szövetség megkötése óta. Strassburg helyett Peking, a Rajna és az Elba helyett a Peho és a Jangze folyók felé irányul a német nemzet tekintete.

Igaz, hogy nálunk is nagyot változtak a viszonyok egy évtized óta. De minő irányban? Talán mi is a messze keletre helyeztük át a monarchia politikai, gazdasági életének súlypontját? Dehogyan! Még a Balkánon sem az történik, a mit mi akarunk. A mi, sajnos, csak természetes folyamánya a lajtántuli és lajtáninnyi áldatlan állapotoknak.

Mialatt német szövetségünk, a leghatalmasabbban kél versenyre, mi a széásokat arra sem tudjuk rákényszeríteni, hogy Kronstadtot Brassónak, Pest-Ofent Budapestnek mondják. Odaát pedig az zde és a hier utóhangjaitól visszhangzik az ország.

Gyönyörű állapotok! Valóban, nem tudjuk eléggé méltatni s részünkről nem tudjuk eléggé csodálni Goluchowski gróf államférfiúi zsoniálitását, aki ilyen szomorú viszonyok daczára, fenn tudja tartani a monarchia nemzetközi presztizsét, sőt a hatalmas Németországra nézve még mindig őrökessé és becsesé tudja tenni Ausztria és Magyarország szövetségét. Ám meddig? A német politika irányváltatása és Bülow grófnak kancellárrá való kinevezése arra inthet bennünket, hogy ránc nézve is elkövetkezett az észretérés és a oselekvés órája, mert a kínai vizekben könnyen hajótörést szenvedhet monarchia belviszályai és a tengerentúli akcióra való késületlenségünk által erősen diszkreditált hármasszövetség.

Székely Sámuel.

A néppárt kudarcza.

— A székelyföldi fiaskó —

A csik-szent-mártoni szótiasztott néppárti gyűlésről újabbán még a következő részleteket jelentik.

Ilyen zajos népgyűlés a néppártnak eddig sohasem volt. Mikor Zichy Aladár megjelent az emelvényen, a több száz főre menő székelység egy része

„Le a néppárttal! Éljen Györfly Gyula!“ kiáltásban tört ki.

Zichy Aladár gróf percekig állott az emelvényen, anélkül, hogy beszélni tudott volna. Molnár János ellen még inkább zugott a nép. Voltak egyesek, akik a néppártnak fogták pártját. A székelyek azonban a szent-mártoni községi bírótól álúkon a szónokot nem engedték beszélni. Erre az emelvényt bevitték a plébánia udvarára. Molnár János és társai az izgatottságtól remegve a szolgabíróra arra hívták föl, hogy a zajongókat tiltsa ki az udvarból. A szolgabíró erre kijelentette, hogy már az is kőnezeszi, hogy beoegyezik a gyűlés színhelyének megváltoztatásába, a népet azonban nem zárhatja el, mert az elkeseredett dühében a kaput betörné s baj lenne, amit neki kötelessége kikerülni. Erre az egész nép a plébánia udvarára tödult s itt játszódtak le a rendkívüli párbeszédés drámai jelenetek.

Boga Bálint, a község bírája, egy zömök, tipikus székel, állt a nép élére, mely folyton éljenozte Győrffy Gyulát a botjára támaszkodva, így kiáltott az emelvényen álló Molnár Jánosra:

— A pap a templomba való! Erre a helyi papok rohantak elő s izgalmas szóváltásba keveredtek a bíróval s a néppel, ilyenformán:

— Ez a plébánia udvara, itt ne zajongjanak!

Boga Bálint: Ez is a mi területünk, itt én vagyok a patronus!

Egy pap: Maga?

Boga Bálint: Nem én, hanem mi! Mienk a föld, mienk a ház, a község, itt a község a patronus. Itt nem tűrjük meg a néppártot. Itt nem beszélnek. A székelty nem lehet elbutítani!

Ekközben állandóan hallatszott Győrffy éltetése és „Le a néppártal!” kiáltás.

Zichy Aladár gróf a bíró felé ment és kérte, hogy engedje, hogy a szónokok beszélhessenek s aztán ítéljenek: „kedves bíró ur — ugymond — én megmagyarázom, mit akarnak.”

Boga bíró erre harsány hangon így felelt: Az ur nekünk ne magyarázzon semmit, hanem feleljen arra, minek jöttek ide? Mi tiszteljük az urakat, de itt nem beszélnek. Itt konkolyt nem hintenek. Nekünk van egy városunkbeli jó katolikus képviselőnk, mi másból nem kérünk.

— Menjen a néppárt másfelé, itt nem beszél, le vele!

A botjával a földre ütött. A szónokok egymást váltották föl az emelvényen, de egyik se szólhatott.

Kálmán Károly erre mindent megkísérlet, hogy a népet hallgatásra vagy éljenzésre bírja. Éljenozte, a házát, a királyt, a székeltyeket — mindhiába. A nép kiáltozott: Le vele, le vele!

Ekkor két székel-legény az emelvény felé közeledett. Föl akarták borítani az emelvényt. A bíró visszatartotta őket s kivozta az udvából a szavakkal.

— Itt részeg emberekre nincs szükség! Menjetez haza!

A helyi papok a kudarez fölötti dühökben újra rátámadtak a népre, szidalmazták. A bíró s a népből többen erre ezt kiáltották:

— Vigyázzon a csiki pap a becsületére! Mi jó katolikusok vagyunk és maradunk, de a papot a templomban tűrjük csak meg!

Ekkor már a helyzet súlyossá vált. A székeltyek megfonyították a papokat. A papok erre meghökkenek, visszavonultak. Kálmán Károly végre elkezdte a szózatot énekelni. A székeltyek nem énekeltek vele, hanem tovább éljenozták Győrffy Gyulát. Közel másfél óráig tartott ez. A néppárti szónokok huszszor is belefogtak a beszédbe, — hiába, a székeltyek lehurrogták őket.

— Nem tűrjük!

— Itt nem beszélnek!

— Ki velük!

— Reggelig itt maradunk!

Végül is Zichy Aladár gróf bezárta a gyűlést, mire a nép éljenozva széteszlott. Este pedig valamennyien elmentek a Majláth püspök rendelte ve esernyőkre a templomba.

*

A néppárt két hét múlva ismét meg akar jelleni Csikban. A nép erre az alkalomra már fenyegetőbb és súlyosabb fogadtatást helyezett kilátásba s ezt a piacon hangosan megfogadták.

Ujdonságok.

— Időjárásunk hidegre fordult. A héten lehullott eső és hó nagyon lehűtötte a levegőt, úgy, hogy az elmúlt napokban mindig fagypontra körül állott éjjelenként a hőmérő. Szombatra virradólag kitisztult az ég s lett hatalmas fagy. Reggelre kis ujnyi vastag jégkéreg borította a vizeket s a kertek disze odalett, minden növény lefagyott. Azóta a hőmérséklet ismét emelkedőben van.

— Őszi vásárunkra, mely vasárnap és hétfőn fog megtartatni, nagyban folynak az előkészületek; a piacon egymásra épülnek a sátrak s miután az idő is kedvezőnek ígérkezik, nagy vásárra van kilátásunk.

— Vizsgálóbírák kirendelése. Az igazságügyminiszter vizsgálóbírákui, illetve ezek állandó

helyetteseikül a következő kir. törvényszéki bírákat rendelte ki a marosvásárhelyi kir. ítélőtáblához tartozó kir. törvényszékek közül: 1. A brassói kir. törvényszék területére vizsgáló bíróul Arzt Mihály törvényszéki bírót, állandó helyetteseül: Buday Gábor kir. törvényszéki bírót; 2. a csikszeredei kir. törvényszék területére vizsgálóbíróul: László Géza kir. törvényszéki bírót, állandó helyetteseül: Dósa Kálmán, kir. törvényszéki bírót; 3. a közdivásárhelyi kir. törvényszék területére vizsgálóbíróul. Kádár Ákos kir. törvényszéki bírót; 4. a székeltyudvarhelyi kir. törvényszék területére vizsgálóbíróul: dr. Simó Balázs kir. törvényszéki bírót; állandó helyetteseül: Demény Ferencz kir. törvényszéki bírót.

— Eltűnt erdőőr. Balázs Mihály csiktusnádi erdőőr még október 6-án eltűnt s bár folytonosan keresték, csak 20-án akadtak rá a csik-csatószegei erdőben, de ekkor is csak ruhájára és pedig igen különös módon. A ruha ki volt tömve zöld galyakkal s egy fához volt erősítve, s puská helyett egy bot volt hozzá kötve, úgy, hogy az alak úgy nézett ki, mintha lesbe állana. Az erdőőr emberek csak későn vették észre, hogy a ruhában nincs ember, s nyomban jelentést tettek az előjáróságnál, mely a csendőrséget értesítette, jelentésében kifejezve, hogy az erdőőr megtaláltatott, de teste zöld galyakkal ki van cserélve. A csendőrség szintén bejelentette az ügyészségnek az esetet, de valószínűleg ez a jelentés sem volt valami nagyon világos, mert a csikszeredei törvényszék vizsgáló bírja egész apparátussal, orvosokkal kiszállt a helyszínre, de a boncolás természetesen elmaradt. Konstatálták azonban, hogy a ruha véres s így valószínű, hogy az eltűnt erdőőr gyilkosság áldozata lett. A nyomozat minden irányban erőlyesen foly.

— Polgári leányiskolánk. A mint magán uton értesülünk, a közoktatásügyminiszter ur megengedte, hogy a közdivásárhelyi jótékony négyesület által államsegélylyel fentartott polgári leányiskolánál ezen tanévben a IV. osztály is beállítassék, azonban kijelentette, hogy ezen osztály felállítására államsegélyt nem adhat.

— A közdivásárhelyi ev. ref. egyházközség által 1900. október 31-én tartandó Reformáció emlékünnpély és vallásos összejövetel programja. I. Délelőtt 1/2 10 órakor, a templomban: 1. Invokáció, énekel a gyülekezet; 2. Énekel a közdi egyházmegyei kántor-tanítók dalkara; 3. CLXXIV. dics. 1. verse, énekel a gyülekezet; 4. Ima, tartja Czirmay Zoltán, s. lelkész; 5. Énekel az elemi iskolai növendők dalkara; 6. Émlékbeszéd, tartja dr. Kecskeméthy István, teológiai tanár; 7. Énekel a polgári fiúiskola dalkara; 8. Ima, tartja Székely János, első lelkész; 9. CLXXIV. dics. 6. verse, énekel a gyülekezet. II. Délután 5 órakor az állami elemi iskola tornatermében: Énekel a polg. leányiskolai növendők dalkara; 2. „Kalvin és Tarel” párbeszéd. Előadja: Nagy Gerő (Kalvini) és Czirmay Zoltán (Tarel); 3. Énekel az ev. ref. egyházi vegyes kar; 4. Felolvasást tart: Bodor János, zágoni ev. ref. lelkész; 5. Énekel a közdi egyházmegyei kántor-tanítók dalkara; 6. Szaval Bakk Imre, polg. isk. VI. o. tanuló; 7. XC. Zsoltár 1. verse. Énekel a közönség. Megállapított belépti díj az estélyre nincs, azonban a költségek fedezésére és az egyház céljaira szolgáló szíves adományok a bejáratnál köszönettel fogadtatnak. Ujólág felhívjuk az érdekes ünnepélyre a közönség figyelmét. Mint e programból látható, teljesen vallásos tárgyú az összejövetel is. Ne tartson vissza a megjelenéstől senkit sem az esetleg meglevő családi gyász, sem semmi más körülmény.

— Az oláh bankok ellen. A fővárosi lapokat bejárta egy hír, mely Kolozsvárt létesítendő hatalmas pénzüntézetéről szól, melyet az erdélyi arisztokrácia s honoráczió világ akar az oláh bankok ellen felállítani. A terv kezdeményezője Kádár János, az ev. ref. egyházkerület titkára, a ki már több, mint egy éve megindította az ezt célzó mozgalmat. Megkeresésére 1000-on felül jelentkeztek az arisztokrácia és vagyonos erdélyi honorácziók köréből olyanok, a kik részvényesekül hajlandók lennének belépni a 6—700.000 koronával megindítandónak jelzett pénzüntézetek alapító tagjainak sorába. Magát a pénzüntézetet, melynek egyedüli célja az erdélyi magyarság anyagi fentartásához való hozzájárulás, Kolozsvárt állítják fel. A részvényelírások néhány hét múlva bocsátják ki. A hír ebben az alak-

ban természetesen nem befejezett. Hogy a tervbe vett intézet felállítására üdvös volna s főleg az erdélyi részekben nagy akciózt is tudna kifejteni; mert hiszen az ellenakció amugy is jelentékeny — az bizonyos. De még közelebbi részletekről egyedül az illetőleges faktor, a kezdeményező tudna pozitív felvilágosításokat adni. Melyek azonban még korántsem vonatkozhatnak a felállításra, hanem csupán a kezdeményezés érdekében indítandó akcióra.

— Elevenen eltemetve. Megrázó szerencsétlenség történt Hidvégen. Egy szegény asszony 18 éves leányával kiment a falu végén álló hegyoldalhoz, hogy sárga homokot vigyenek haza. Mikor a különben is mélyen bevált oldalban dolgoztak, egyszerre elvált fölöttük az omlatag föld s a két szerencsétlen nőt iszonyu zuhanással maga alá temette. A leány azonnal szörnyet halt, az anyát pedig úgy huzzák ki súlyosan megsérülve. Persze, a községi előjáróságok az ilyen homokbányák használatával a legkisebb ellenőrzést sem gyakorolják s a hidvégihez hasonló szomorú balesetek előfordulnak. Szigorú vizsgálat derítse ki ennek a gondatlanságnak az okát.

— A t. hölgyközönségnek b. tudomására adjuk, hogy csak divatos kelmék, nem silány kislejtezett áruk, hanem a legjobb minőségű szövetek mintagyűjteményét, mely tartalmazza a legutolsó divat franczia s angol ujdonságait pl. Homespun, Taylor-Mode, Matlasse stb. ingyen és bérmentve küldi meg Weiner Mátyás női ruhakelme ruháza, Budapest. VI., Andrassy-ut 3.

— A kovásznai csendőrség még be sem fejezte a múlt számunkban megemlített szélhámosok ellen a nyomozatot, már f. hó 22-én délután 2 órakor a Bodza-Krásznai vámból hoztak két oláht, kik Romániába akartak átmenni, de kiült, hogy a nyomozat érdekében még most meg nem nevezhető községi előjárósági, lelkési és főszolgabírói hamisított pecsétekkel és hamisított (álnevek) aláírásokkal hitelesített és szabályszerűen kiállított román szövegű gyűjtőkönyv van náluk, melyben a romániai jó lelkek felhivatnak iskolájuk részére könyvradományokra, s melyet állítólag egy előttük ismeretlen embertől vettek 2 frtért. A könyven boldogulni akaró két oláht letartóztatták. Alig helyezték a két oláht biztonságba, már este 6—7 óra között jött K.-Vásárhelyről egy ur a jómadarakot őrző és nyomozó csendőrmesterhez, hogy egy kovásznai illetőségű családje postáról levett 800 forintjával eltűnt.

— A csiksomlyói gimnázium áthelyezése. A csiksomlyói gimnáziumnak Csik-Szeredába való áthelyezése érdekében ujabbán is történtek lépések, melyek a kérdést közelebb vizik a megvalósításhoz. Csikszereida város ingyen telket ajánlott föl erre a célra.

— Egy rablógyilkos halála. Bodó Péter a híres lemhenyi rabló, ki rettegésben tartotta az egész vidéket, folyó hó 19-én harmincznap sulyos szenvedés után meghalt. A szívós és ritka testi erővel bíró rabló erősen ragaszkodott az élethez és mindig remélt, hogy állapota javulni fog. Sulyos betegsége alatt is bosszúra gondolt, sokszor kérte az Istent, hogy csak annyi erőt adjon neki, hogy megköszönje azoknak szívességét, kik ellene a cse dőrség előtt vallomást tettek és bevádolták. A megrögzött gonosztevőt, kit 20 évi fogságbüntetés nem tudott megjavítani, most megjavította a halál. A vidéken nagy az öröm a lakosság között és áldásokkal halmozzák el a derék csendőrt, a ki a javithatlan gonosztevőt, ki a vidéknek réme volt, örökre megsemmisítette. Most a lakosság nyugodtan alszik és a lovakat sem háborgatja senki csendes éjjeli legelésükben.

— Állandó fogászati műterem Közdi-Vásárhelyen. Múlt számunkban említettük, hogy Tóth Antal fogspecziálista városunkban állandó fogművészeti termet szándékozik nyitani. E hírünket azzal egészítjük ki, hogy Tóth ur a fogbajban szenvedőknek kényelmére még orvosi felügyelet mellett a foghuzást fájdalom okozás nélkül, továbbá a plombálást arany és ezüsttel játányos árakkal eszközli. Részünkről Tóth urat, mint magyar embert, ajánljuk a fogbajban szenvedőknek szíves figyelmébe.

Mezei egerek

tömeges és biztos kipusztítására ajánlom az általam készített és már eddig is sok előkelő uradalomban, nagyobb gazdaságokban, ugyiszin több községekben a legjobb sikerrel használt

egérmérget

labdacsk alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1-2 kiló elegendőnek bizonyult, 100 kiló ára 90 kor., 60 kiló láda 6 kor.

SIPÓCZ ISTVÁN

gyógyszerész

Pécs, (Barany megye).

Megrendeléshez hatósági engedélyt kérek mellékelni.

BUTOR

készpénzfizetés mellett jutányos áron beszerezhető

IFJ. JANCsó MÓZES

butorraktárában

KÉZDIVÁSÁRHELYTT

Hirdesések olcsó áron felvétetnek a kiadóhivatalban.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

A
SZÉKELYFÖLD
kiadóhivatala.

A
SZÉKELYFÖLD
kiadóhivatala.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papir- és írószerkereskedése Kézdivásárhelytt.

Nagy választék minden nemű írások, noteszek, tollak, tollszárak, és tinta-tartókban.

Dusraktáriskolák részére színes vízfesték, radirgummi, rajzpapír és rajzszegekben.

Könyvnyomda!

Nagy nyomtatványraktár közösek, egyházak, iskolák és ügyvédi irodák részére.

Mindennemű bekötött üzleti könyvek nagy választékban.

Könyvnyomdában az e szakmába vágó mindennemű munkákat, u. m.: folyóiratok, művek, füzetek, körlevelek, falragaszok, bárczakönyvek, számlák, üzleti- és névjegykártyák, levélfejek, levélborítékok czégyomással, gyászjelentések, eljegyzési, esküvői és alkalmi meghívók elkészítését a mai kor igényeinek megfelelően gyorsan és pontosan a legjutányosabb áron vállalom el.

Közigazgatási, körorvosi, egyházi stb. hivatalok részére nagy nyomtatvány raktártartok. A közigazgatási nyomtatványokat készpénzfizetés mellett mélyen leszállított áron árusítom el.

Kiadásomban hetenkint kétszer megjelenő „SZÉKELYFÖLD”

politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlapra előfizetéseket bármely időben elfogadok. Előfizetési ára: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. Iparosoknak helyben 8 korona.

Háromszék vármegye nyomtatvány szállítója.

Különleges-ségek levél-papírok, névjegyek, menyegzői és eljegyzési kártyákban.

Iskolák részére mindennemű irkák, gyakorlatok, egyenes és háromszögű vonalzó.

Papirkereskedés!

Könyvek, füzetek, folyóiratok bekötése a legolcsóbb áron eszközölhető.

Fel, íratnak megrendelése a legnagyobb százalékos leengedéssel vállaltatik el.

A néhai dr. Sinkovits Ignác hagyatékából az altorjai és kézdivásárhelyi határon lévő szántóföldek haszonbérbe kiadatnak, értekezhetni a tulajdonosnál.

(125. 2-3.)

Csak ezzel a törvényes, bejegyzett védjeggyel valódi.

LONDON, Chief Office S.W. 48 Brixton Road.

Főraktárak: Burmann, Angol India, Agost. Német.

Amsterdam, H. Sanders, Rokin 2, Basel.

Szt. János Gyógytár, W. Kraus, Bérgyógytár, Nikola A. Delina, Gyógytár Mihály, fejedelmehoz, Központi raktár Szerbia részére.

Berlin, C. Eologna, Braxelles, Pharmacie Ch. Delaure & Co.

Budapest, Török J., Dr. Egger L. és J. Gábor.

Cetin A. Rh., Noris.

Debrocen, Uch, Luxemburg, Schmidt P., gyogyász.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvényesről bejegyzett „apoca”-védjeggyel van ellátva. Földművelészetben szor minden mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. kúrással és kitűnően hat és sebet gyógyít.

Egy próbavég bérmentesen 1 korona 40 fillér. Szíjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsek nevenek)

utóérhetetlen szívó erejű és gyógyítóhatású. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőcsrel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott osont-sut, utabban pedig egy 20 éves rák-szorú balt gyógyított meg. Antiszeptikus és gyógyítóhatású mindenfélre seb gyógyításánál.

Próbavég bérmentesen 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utánaotoktól és kerüljék az értéktelen, ugynevezett hani kenőcsöket és más efféleket.

Cím: A. Thierry, gyógyszerész és gyár a Védőangyalhoz, Prograda, Fragerhol föld, a Déli vasut mentén.

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó anokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi.

Issigeon, Berdigne, Kopenhága, fabrikai farma. Milánó, A. Berteloni, Malmö, Sverige, Apot. Lejonet, Nantes, Pharmacie O. Fredet, Nápoly, Palermo, Páris, Pharmacie Gangelso, 1 & 2, Place de la Republique, Pharmacie Daprey, 11, Rue des francs Bourgeois, Praga, Róma, Corso, Agostini del Polidoro, Roubitz, Pharmacie F. Gervais, Sarajovo, Szeged, Tomaszvár, Trüben, Valencia, Vienne, Zürich.

Csak ezzel a törvényes, bejegyzett védjeggyel valódi.

57474

57474

57474

57474

57474

57474

57474

57474

57474

57474

57474

Nemi bajoknak elkülönített osztályok.

Sok évi tapasztalatunk igazolja, hogy

DR PALÓCZ v. kórházi orvos, k. egészségügyi tanár
gyógymódjával

Budapest, VII. Kerepesi-ut 10 szám, még idült (krónikus) betegségben szenvedők is

biztos gyógyulást

érnek el. Tíz (10) nagy gyógyterem. Gyógykezelés egész napon át. Levélre kimerítő válasz.

Rendelés: d. e 10-12-ig és d. u. 2-5-ig.

Ugyanott kapható és megrendelhető „Népszerű orvosi tanácsadó” II-ik kiadás. Írta: Dr. Palócz. Ára 3 (111. 5-0.) korona.

Vértisztító-, idegerősítő- és soványító-kurák.

Ideg-, gyomor- és női bajok.

Reuma, köszvény, hurutok.

Ny. Ifj. Jancsó M-nél K.-Vásárhelytt.